

Osamdeseta obljetnica organiziranog kuglanja zagrebačkih poštara 1919. - 1999.

Antun Berljak

**U 80 GODINA ORGANIZIRANOG KUGLANJA
POŠTANSKIH DJELATNIKA U ZAGREBU, UVIJEK JE BILO
PRISUTNO NEIZMJERNO ZALAGANJE I SNAŽNA VOLJA
MNOGOBROJNIH ENTUZIJASTA KOJI SU U Taj SPORT
UGRADILI VEĆI DIO SVOG ŽIVOTA**

Kuglanje je godinama omiljena rekreacija radnika pošte, telegrafa i telefona (PTT). Prema podacima kojima raspolaže današnji Kuglački klub "Poštar" Zagreb, kuglanjem su se djelatnici PTT-a bavili još 1919. godine.

Radnici ondašnjeg Ravnateljstva pošta, brzobjava i telefona, Arkus, Belašković, Ilić, Jerg, Kučera, Maloviž, Papp, Pelz, Španjut, s još su nekoliko djelatnika osnovali Hrvatski poštanski kuglački klub "Postavi nam", a kasnije su im pristupili radnici iz Telegrafa i telefona te Ravnateljstva i pošta Zagreb 1 i Zagreb 2. To su bili: Bach, Biondić, Car, Čepin, Dasović, Egri, Falout, Grajner, Ilić, Jakob, Janković, Kneif, Kostelac, Kuftinec, Matičić, Pađen, Pavelić, Preložnjak, Rauch, Retković, Rukaviņa, Sekulić, Sertić, Supilo, Sram, Štefan, Ulčnik, Vene i Vitezić.

Klub "Postavi nam" imao je svoja pravila iz kojih ćemo spomenuti neke zanimljivosti. Klubu su mogli

pristupiti i drugi građani (simpatizeri kluba) na temelju jednoglasnog odobrenja članova na godišnjoj skupštini, koja se svake godine održavala prve subote po Martinju.

Skupštini su morali prisustvovati svi članovi.

Troškovi kluba podmirivali su se od članarine (mjesečno 10 dinara) i od kazni kao što su: nedolazak na kuglanu (pet dinara), izgubljena partija do 10 čunjeva (dva dinara), svakih daljnjih pet čunjeva dinar, a ako je član doveo gosta u kuglanu, plaćao je 10 dinara.

Kuglački klub "Poštar-Promet" Zagreb 1948. godine.
Sjede slijeva: Franjo Ramničar, Janko Lušin, Vlado Šerić, Mato Budišelić, Mito Ivanišević i Ivo Fluksi. Stoje slijeva: Josip Dabac, Petar Pripčić, Josip Hunjet, Božo Bakarić, Luka Matić, Vilim Petešić, Stjepan

Klub nije bio učlanjen u savez jer je bio osnovan radi rasonode i prijateljstva, a kuglalo se jednom tjedno, u petak. Poštari nisu imali stalnu kuglanu pa su se često selili, što je ovisilo o ponašanju vlasnika kuglane i kvaliteti usluga. Treba spomenuti da su do II. svjetskog rata sve kuglane bile isključivo uz gostionice.

Klub je prestao djelovati za rata, a nakon njega su se mladi igrači uključili u novoosnovani klub "Poštar".

Svečano otvorenje automatske kuglane, 12. prosinca 1971. godine na Kennedyjevom trgu

Stariji su se, da bi sačuvali tradiciju, prijateljstvo i vezu među sobom, sastajali neslužbeno, sve do kasnih šezdesetih godina. Jedan od zadnjih poziva na taj skup glasio je: "Pozivamo te na tradicionalni sastanak našeg zamrlog Kuglačkog poštanskog kluba 'Postavi nam', koji će se održati 'prve subote poslije Martinja', a to je dana 12. studenoga 1966. godine. Sastanak se održava u Obrtničkoj restauraciji, Ilica 47, u posebnoj sobi, s početkom u 19 sati. Svakako prisustvuj ovome sastanku, jer Ti je to moguće zadnji."

Osim u tom klubu, kuglanjem su se od 1926. bavili i PTT mehaničari u "Kuglačkom društvu PTT mehaničara", koristeći kuglane "Branica" u Novoj Vesi i "Kod Hutinca" u Sesvetama. Nisu bili uključeni u savez, iako su se kuglanjem bavili sustavno. Od 1946. godine većina se članova uključila u Kuglački klub "Poštar", ogranak "Elektroveza".

Nakon II. svjetskog rata dolazi do nagle aktivnosti u svim sportskim granama, pa tako i u kuglanju. Osnivaju se mnoga sportska društva i klubovi, učlanjuju se u novoosnovane saveze i počinju se organizirati redovita prvenstva.

Kuglačka sekcija sindikalnog društva "Poštar" učlanjuje se u Kuglački savez grada Zagreba s tri momčadi: "Poštar-Promet", "Poštar-Elektroveze" i "Poštar-Autoprevoz", koja je, zbog specifičnosti službe i rada poslije podne, prestala s djelovanjem 1953. godine. Od 1957. momčadi mijenjaju imena, i to "Elektroveze" u "Poštar I", a "Promet" u "Poštar II", kako bi se izbjegla podijeljenost struka i postigla jedinstvenost unutar kluba.

Kuglački savez, osim kuglanja, počinje rješavati i pitanje samih kuglana. Napuštaju se gostionice i kuglane se počinju graditi u poslovnim zgradama pojedinih poduzeća. Na taj su način izgrađene kuglane Zagrebačkog električnog tramvaja, Francka, Željezničko transportno poduzeća, Vodovoda, Elektrane, itd.

Velika masovnost i zainteresiranost PTT radnika za kuglanje rodile su ideju o izgradnji vlastite kuglane, što je ostvareno između 1957. i 1961. u podrumu Škole za telekomunikacije na Kennedyjevom trgu u Zagrebu.

Više od 50 PTT radnika kuglača s velikom je voljom i veseljem sudjelovalo na izgradnji kuglane, svaki prema svojoj struci (zidari, bravari, stolari i slično), bitno smanjivši ukupne troškove koje je snosilo Poduzeće PTT saobraćaja Zagreb.

U seljenjem u svoju kuglanu 1961. godine porasla je kvaliteta i brojnost članova kluba. Kako su u međuvremenu u Zagrebu postavljeni automati u mnogim kuglanama, a PTT momčadi su već igrale u kvalitetnoj ligi, ukazala se potreba da se automati postave i u njihovoj kuglani. To je učinjeno 1971. godine, na čemu su se posebno angažirali Mijo Berger, Vilim Petešić, Božo Rašeta i Antun Berljak.

U to su vrijeme postignuti i zapaženiji sportski rezultati. Mlada je momčad 1962. bila peta u bivšoj državi, a godinu dana kasnije prva u Hrvatskoj. Te je godine učenik škole za telekomunikacije Vlado Šojat bio prvak Zagreba, drugi u Hrvatskoj i peti u Jugoslaviji. Godine 1964. Zdenko Han je bio prvak države, a tri godine kasnije s Borisom Mezakom i Josipom Fabijanićem nastupali su kao reprezentativci na prvenstvu Europe u Nuernbergu.

I u seniorskim je natjecanjima bilo vrijednih rezultata u pojedinačnoj i momčadskoj konkurenciji, a postizani su na zonskim, republičkim i savezним natjecanjima. Pokojni je Mijo Berger bio seniorski prvak Zagreba i Jugoslavije 1971. godine, a Milan Resner drugi u Hrvatskoj i Jugoslaviji 1974. Momčadi "Poštar I" i "Poštar II" zauzimale su u to vrijeme zapažena mjesta u najkvalitetnijoj, I. ligi.

Uvođenjem automata, kuglana na Kennedyjevom trgu postala je središte okupljanja svih kuglača Pešćenice, jer je bila jedini takav objekt u tom dijelu grada. Mnogi su drugi klubovi dolazili u tu kuglanu, koja je bila potpuno iskorištena i bila je uzor kako se jedan popularan sport može uspješno razvijati zahvaljujući amaterskom radu zaljubljenika u kuglanje.

No, već 1972. godine školski PTT centar uručuje prvi otkaz o korištenju kuglane, koji je nakon intervencije mnogih PTT djelatnika ipak povučen. Nesigurno stanje korištenja prostora potrajalo je sve do 1990. godine, kad je sklopljen novi ugovor o najmu prostorija. Međutim, u srpnju 1992. godine ravnatelj PTT škole je, sa svojim djelatnicima, neovlašteno i nasilno ušao u prostorije, nestručno demontirao automatsku i elektronsku opremu, kao i sav ostali inventar kuglane, te time, bez ikakve odgovornosti, uništio sportski objekt vrijedan više od 80.000 njemačkih maraka. Od tada su kuglači PTT djelatnici, što se tiče vlastite kuglane, u istom položaju kao i 1919. godine!

Međutim, gubitak vlastite kuglane nije značio i prestanak organiziranog bavljenja kuglanjem u klubu. Razdvajanjem poduzeća Hrvatske pošte i telekomunikacije (HPT) na dva dionička društva, Hrvatske pošte i Hrvatske telekomunikacije, klub je razdvojio HPT djelatnike na dva dijela: Hrvatske pošte (40 članova) i

Hrvatske telekomunikacije (80 članova). Od 1995. klub djeluje kao udruženje građana, a od 1997. kao sportska udruga. Kuglački klub "Poštar", koji koristi kuglanu "Šalata", srijedom i četvrtkom od 16 do 22 sata, i plaća 3440 kuna najamnine mjesečno, danas je u III. hrvatskoj ligi u kojoj nastupa 12 klubova u 22 kola natjecanja.

U 80 godina organiziranog kuglanja poštanskih djelatnika u Zagrebu, uvijek je bilo prisutno neizmjenno zalaganje i snažna volja mnogobrojnih entuzijasta koji su u taj sport ugradili veći dio svog života.

Posebno priznanje treba odati Teodoru Hanu, Rudolfu Malinovskom, Ivi Polancu, Paji Patakiyu, Anti Milasu, Ivici Sertiću, Vladi Bašiću, Nikoli Cerancu, Božidaru Severu, Ivanu Videku, Ivanu Štritofu, Mati Peraku, Mladenu Štalu, Anti Suknaiću, Gašperu Gačinu i Zvonimiru Zebecu, zatim predsjednicima kluba Jurju Biondiću (od 1919.), Eugenu Dasoviću (od 1929.), Eugenu Egri (od 1945.), Ivi Čoviću (od 1948.), Ivanu Stanišiću (od 1952.), Vilimu Petešiću (od 1955.), Bolti Čižmeku (od 1961.), Josipu Jambrošiću (od 1965.), Stjepanu Petanjeku (od 1967.), Stjepanu Kerepu (od 1969.), Vladimiru Šariću (od 1970.), Boži Rašeti (od 1975.), Mati Došenu (od 1979.), Jakovu Luiću (od 1986.), Josipu Božiću (od 1992.) i Želimiru Manenici (od 1999.) te tajnicima Eugenu Dasoviću, Boži Bakariću, Vjekoslavu Burešu, Vladimiru Šariću, Miji Bergeru, Želimiru Gojmercu i Zdravku Marjanoviću. Velike zasluge za uspjeh cjelokupnog rada kluba i zlatne niti od 1919. do 1999. godine imaju Eugen Dasović, Stjepan Kerep, Mijo Berger, Josip Jambrošić, Vilim Petešić, Jakov Luić, Antun Berljak i Želimir Manenica.

Nadajmo se kako će nove generacije iz te struke nastaviti tradiciju.

Kuglački susret:
Zagreb - Bjelovar -
Koprivnica - Varaždin -
Požega,
1979. godine

IZVORI I LITERATURA:

Antun Berljak: Kuglački klub
"Poštar" Zagreb,
studen 1999.